

Излази Недјељом.
Цијена:
За ЦРНУ ГОРУ и АУ-
СТРО-УГАРСКУ (с БОС-
НОМ и ХЕРЦЕГОВИНОМ)
на годину 6 ф., на по год.
3 ф., на четврт године 1 ф.
и 50 новца.
За све остале земље у
ЈЕВРОПИ и АМЕРИЦИ на
годину 20 франка, на по
године 10 франка, на чет-
врт године 5 франка.

ГЛАС ЦРНОГОРЦА

Лист за политику и књижевност.

Приплата штампана се у
плаћеним листима изда-
вањима издавањима. Та
Црногорца на Плату, а
може се и картоном упу-
тилом на пошту у Цети-
ње. Донос штампана се упу-
тају Рукописи се не враћају.

За оштећења плаћа се од
реда 5 новца. За оштећења
и на дужи принос се плаћа.

ЦЕТИЊЕ, 27. Јула.

Мјешовита учитељско-богословска школа, која би се у настајућој школској години имала установити на Цетињу, ваљало би да служи искључиво домаћим просвјетним потребама наше земље.

То би био завод, из којег би млади Црногорци излазили спреми, да однах ступе у службу и предузету која од онијех позива за који су се спремали, за који највише воље имају или за који им се нађу у држави отворена мјеста.

Такав завод одговарао би потпуно нашим домаћим потребама. То би било, у извјесним границама и у извјесном размјеру, нешто заокружено, нешто свршено за себе. Ученици, који би тај завод свршили, не би били у неприлици сами са собом куд ће и како ће, нити би падали на терет држави, нити икоме другом у држави, јер би им стајао пут отворен, да однах наступе неке знање, чим изиду иза школског банка.

То не би био само средњи завод, као што је гимназија, него средњи спојен са вишим, стручним. Из гимназије не може се однах у службу; гимназија је само приправница за више, стручне школе, а како ми немамо ниједне школе, то би многој дјели нашој морало пропасти заједно с годинама и све оно што су научили у гимназији, јер је риједак, врло риједак онај међу њима којем би родитељи били у стању, да га даду на страну на даље науке, а држава наша, као што је познато, нема толико средстава на расположењу да би могла поље већ број ученика шилати на страну и издржавати их тамо на наукама о свом трошку.

Да би се дакле избјегла опасност, да нам средње школе наше мјесто ваљано спремајућих младих не изведу у живот такозвани „учени пролетаријат“ — најгору сорту пролетаријата — пуно је имати у земљи какав такав завод, из којег би наши млади могли изаћи спреми, да заузму који позив у нашој држави.

Као што већ рекосмо, у нашој земљи просвјетни елемент састављен је из свештеника, учитеља и чиновника.

Овијема треба, осим основне школске наставе која се хоће за сваког Црногорца, још и нека виша, стручна спрема: свештеницима богословска, учитељима наставничка, чиновницима општа.

Зарад овијех елемената ваља установити у нашој земљи неки општи заједнички завод, у којем би општа знања била спојена са вишим, стручним.

Назовимо тај завод *учитељско-богословским*.

Могло би се примјетити, да тај завод код нас не би био основан на практичној некој потреби, јер свештеника имамо у земљи довољно, а и свака школа наша има свога учитеља, у

чиновничка пак још мање је оскудице.

Ми од своје стране не бисмо рекли, да је то бан тако.

Јест истина, да имамо довољно свештеника у земљи. Али то је већином старији нараштај, који је учинио своју дужност и који ваља да уступи мјесто млађем нараштају. Ми се само с благодарношћу можемо сјетити онијех великијех заслуга, које су старији свештеници службом својом стекли за Господара и за отаџбину нашу. Без великијех наука, са струком мјесто петрахила, они су свесрдно служили на охтару Господарем, а кад је ваљало бранити милу заштиту, у првом су реду сви били. У данашњој Црној Гори они су дуго заслужили достојан мир и покој, и онај би се сваки дуго огријешно, који би ма и једну пријекорну о њима рекао.

Стари нараштај повући ће се у мир или ће, по вољи Божијој, поћи Богу на истину.

Ко да га замијени?

Млађи нараштај.

Но је ли овај спреман, да узме на себе тако високи позив?

О томе ваља озбиљно промишљати.

Као што се од ово неколико година, према новијема приликама, све у Црној Гори мијења осим основе поне, тако се хоће да се мијењају и прилике и околности и сви други одношји који стоје у посредној или непосредној вези са нашим свештенством. До скора су лијено могли наши стари свештеници вршити своју службу, ако су само умјели читати и писати, појати у цркви и познавати неке црквене обреде. Данас се много више тражи од свештеника и код нас, јер се и код нас мало по мало одношјаји црквени уређују и подижу на виши ниво, а у том правцу радиће се из године у годину све више и више. До скора се могло бити по Црној Гори и без протокола о крштењим, вјенчањим и умрлим, данас се већ више не може бити без тога, а постепено развијају се наши одношјаји тако, да ће већ требати напорима свештеницама, осим разумијевања административне службе парохијске, још и ваљана стручна богословска спрема, јер нарочито у брачним одношјајима настају питања, која се не могу рјешавати без довољног познавања односних канонских прописа. Па и осим тога понекад у нашим црквеним пословима могу да наступе питања вишег богословског значаја, за која се хоће довољна стручна спрема.

Наш млађи нараштај, који се спрема за високи свештенички позив, не може имати те спреме, ако не прође стручну школу. Богословске пак школе немамо већ од дужег времена. Гдје би се онда спремио наш млађи нараштај за високи позив свој?

Очевидно је, дакле, да нам је нужно, да се ма на који начин поста-

рамо за довољну стручну спрему нашег млађег нараштаја, која се спрема за свештенике.

Учитеља, вели се, има свака наша школа. То је истина. Но чијесмо ли мијали, с каквом спремом предузимати наши учитељи своју дужност? Мало их је, који су свршили гдје на страни учитељску школу. Већина су рекрутовани из старе наше богословије, а неки и из дојаконске гимназије.

Богословија може спремити свога ученика за свештеника, али не за учитеља. Гимназија може спремити свога питомца за више стручне школе, али га такође не може спремити за учитеља. Нек је најбољи ученик богословије или ученик гимназије, чеми ће ваљда фалити оно што треба за учитеља, фалити му за то, јер то није учио, почем се то учи само у учитељској школи.

Из тога се види, да и нашим учитељима, који су изишли из богословије и гимназије, мора фалити бан оно што им је главно као учитељима.

Ако се то до сад могло тријети и подносити, не смије се од сад, јер нам ваља настојати, да основна школска настава, једина којом се причешћују сви Црногорци, буде у истицу темељита и ваљана.

Морамо се за млади учитељски нараштај постарати исто онако, као и за свештенички, можда још у вишеј степену.

Школе учитељске, гдје би се та спрема могла дати младоме учитељском нараштају, нијесмо до данас имали у Црној Гори, а сва је прилика да је још за неко вријеме не ћемо стећи.

Онда нам не остаје друго него да се помогнемо каквим год сурогатом, који би нам колико толико замијенио праву учитељску школу.

Тај сурогат налазио би се у нашем мјешовитом учитељско-богословском заводу.

Остаје нам још да видимо, како би тај завод могао помагати спреми нашег чиновничког нараштаја.

Ово ће мало потежећи. Познато је да чиновници у државној служби припадају развијеним струкама. Према тијем струкама хоће се за њих и одједита стручна спрема.

Тако то и бива у свијету. Но код нас то не може да буде, а бан смијемо рећи: код нас и није нужис за сад да се тако ради, јер подјела рада у нашој државној служби није се још толико разгранала ни количном ни квалитетом да би свакоме нашем чиновнику требало бан нарочита стручна спрема. Наузимајући судску струку, за коју се већ и код нас хоће нека мјера правничке спреме, остале граде државне службе, бар у нижим одјељењима својим, не траже нарочите стручне спреме. Извјесна порција општијех знања довољна је, да осно-

соби нашег млађег нараштаја за нижу чиновничку службу.

Та општа знања имало би добити наш млади чиновнички нараштај у предуговорном трогодишњем курсу наше учитељско-богословске школе.

Но и ту би ваљало, при самоме устројству ове школе, pazити, да основна знања младих чиновника буде што потпуније и да, колико је могуће, одговара бар главнијем струкама наше државне службе.

Осим општијех знања, која није сушта друго него проширена основна настава, ваљало би предуговорном курсу учитељско-богословске школе придати неколико предмета, који би служили практичним потребама будућег позива питомца те школе, нарочито онајех који се спремају за чиновничку службу, јер остала, који се спремају за учитељски или свештенички позив, имаће у вишем тецају, кроз друге три године, довољно времена да се за своју струку спреме.

То стоји у свези са самијем устројством ове школе, о коме ћемо првом приликом проговорити коју ријеч.

Између Немачке и Аустро-Угарске постоје, у политичком погледу, најинтимнији пријатељски одношјаји.

О том сумње бити не може. Најјаснија је свиједоштво томе — постојећи савез између те двије царевине.

Али у народно-економском погледу ствари некако чудовато изгледају. Поред најбоље воде с једне и с друге стране, да се и у том погледу дође до споразума, не може никак да се постигне жељена циљев. Воде се преговори с обје стране већ од толико година, састају се с обје стране први и најбољи државници, вијећа се на измјенице у Берлину, Бечу и Цетињу — све за дуго, до споразума никак да се дође.

Види се на овоме појаву најјасније, да не помаже ни најбоља вода с обје стране, кад се интереси не подударју, и да ни најтежије политичко пријатељство не може да пружи подлогу за народно-економску заједницу, кад се томе опру укрштени народно-економски интереси.

Ствар је у овоме.

Има већ толико година, како се Бисмарко носи мишљу и планом, да увуче Аустро-Угарску у паринску (румунску) заједницу са Немачком, т. ј. да Аустро-Угарска заједно са Немачком сачињава једно паринско тијело. Кад би се то учинило, онда народно-економски и трговачки промет Немачке не би дознао више граница са црно-жутијем обилежјем, него би му се рејон неограничено простирао преко цијеле Аустро-Угарске, на преко ове још и даље: преко цијелог балканског полуострва и већ докле се узмогне пут Истока.

План је скројен с великим рачуном. Бисмарко је добар пријатељ Аустро-Угарске, али је још бољи пријатељ Немачке, и он веће жали Аустро-Угарске, кад паће да она треба да послужа интересима Немачке.

План је његов скројен искључиво у интересу Немачке. Као мудар

државник и видоцит народни економ Бисмарко је добро увидио, да Немачкој ваља отворати нова народно-економска земљишта, а за тај посао најбоља су она која су у непосредном додиру са матером-земљом. Немачкој индустрији, која се за последњих година тако јако развила да је у њеним артиклима и саму енглеску индустрију надмашила — тој немачкој индустрији треба нових тргова, нових пијаца, ако ће да не страда од преизобиља. Куд ће бољих пијаца и тргова, него што се налазе на балканском полуострву и даље на истоку, код народа још необразованих, који још немају никакве индустрије, који су зарад подмирења својих потреба упућени на туђу индустрију? С друге стране, куд ће згоднијег поља за експлоатацију сировина, него што су те земље, свијема даровима природе бгато обдарене?

Основна мисао берлинског конгреса, са свијема његовим, а нарочито са народно-економским одређењима, удешена је са свијем према томе плану. Жељезнице, које су пуштене из Аустро-Угарске на све стране балканског полуострва, нарочито пак на морека изходшта његова у Цариграду и Солуну, имају послужити томе плану. Исто тако и сви трговачки уговори, који су склопљени или се имају склопити са државама балканског полуострва. Све су то помоћнице и полуге, које имају послужити за народно-економско освајање дјивичанствених крајева тога полуострва, на којем се има отворити издано пасиште за немачку индустрију.

Али свој једне главне и велике сметње томе.

Немачка не може постићи своју циљ, Бисмарко не може извести свој план, докле год Аустро-Угарска стоји на путу. Бисмарко није изумио тај план, да се њим само Аустро-Угарска користи, него да се преко Аустро-Угарске Немачка окористи, т. ј. да Аустро-Угарска буде мост, преко којег ће немачка индустрија чинити освојења на балканском полуострву и даље на истоку.

Догод се Аустро-Угарска оглађује од Немачке заштитном системом, догод она иде за тим да том системом потпомагне развитаку своје индустрије и на тај начин одржи своју народно-економску самосталност, дотле нема ни помисли да би се могао отворити план Бисмарков, јер дотле ће Аустро-Угарска све основе тога плана само на своју корист, на оснажење своје индустрије употребити.

Бисмарку то не може бити ни најмање по вољи, ако и јест пријатељ Аустро-Угарске. За то и наваљује непрестано на аустро-угарске државнике, да пристану на царинску заједницу с Немачком.

Аустро-угарски државници томе се опру из свијех сила и с пуним

разлогом. Јер шта значи царинска заједница између Немачке и Аустро-Угарске? Ништа друго него да Аустро-Угарска са свијем утоне у Немачкој, да изгуби сву своју народно-економску самосталност, а с овом да јој страда и политичка независност.

Индустрија Аустро-Угарске тако је слабо развијена наспрам индустрије Немачке, да би она са свијем подлегла овој, кад је не би заштитила црно-жута дирекција заштитне системе, а ови дирекци били би оборени онога часа, чим би се потписао уговор о царинској заједници између Аустро-Угарске и Немачке, око којег Бисмарко толико наваљује.

То увиђају у Бечу врло добро, па за то су, поред свег вршег пријатељства с Немачком, одмах студени као лед, чим се поведе ријеч о царинској заједници.

Но у Немачкој као да већ не могу више да чекају. Истало их стрпљење, те видећи да не могу дијелим да се погоде с Аустро-Угарском, почињу већ пријетити. Њени листови немачки, па и такови за које се зна да стоје на близо Бисмарку, говорећи о овој ствари, узели су према Аустро-Угарској тако општар тон, као да је она провинција Немачке.

Тако н. пр. берлинска „Пошта“ довикује Аустро-Угарској у овој ствари: „Ако нећеш миром, ти ћеш силом!“ И у даљем течају тога чланка узима исти лист тако изазивајући тон, да нас мно о подјећа на познате „Рат у изгледу“ чланке од г. 1875.

У том чланку каже се Аустро-Угарска, да она није у стању, да сама својим силама „економски подигне Југословен“ који лежи у цустоши.

Под „Југословеном“ очевидно се подразумева балканско полуострво.

С аустро-угарске стране са свијем се паметно одговара берлинској „Пошти“, да је Аустро-Угарској прије свега задатак, да себе саму економски подигне, а она би себе саму за највише економски сагрла, кад би ступила у царински савез са Немачком, јер у том случају конкуренција неограничена са немачким фабрикама савршено би упропастила слабу индустрију аустро-угарску.

Аустро-Угарска штедије очевидно саме нагову самоодржања, када се категорично епире царинској заједници са Немачком. То не ће да увиђи берлинска „Пошта“, него објасно приписује тај отпор „шљеноћи, предрасудама и себичности аустро-угарских државника, који се боје да ће Аустро-Угарска изгубити своју политичку самосталност, ако приступи к царинској заједници с Немачком“, те пријети, како ће Аустро-Угарска, кад је напусти Немачка, „ослабити и изнемоћи пред непријатељима на истоку и на западу, који ће једва дочекати ту прилику, да јој се освете“.

Још је много жешћи и безобзир-

нији тон другог једног листа немачког, који у Франкфурту излази. Тај лист, по имену „Франкфуртер Цајтунг“, често и отворено каже, да ће Немачка Аустро-Угарску, ако се буде и даље противила, збрисати и од ње себи присвојити оно што је немачко. Ево ријечи тога листа, на века се суди: „Ако у Аустро-Угарској буду ниле ствари дојаконичним током, онда ће нестати мисли о савезу Немачке с Аустро-Угарском, и на мјес о те мисли, која је данас још жива у Немачкој, ступиће праведан захтјев, да се немачка Аустро-Угарска политички сједини са Немачком. Великонемачка мисао тада ће побједоносно васкреснути као права немачко-народна мисао, и њеном остварењу не ће нимао сметати којекакве погодбе на карти. Можда ће у Бечу још на пријеме доћи к нама, и то би најбоље било како за Немачку тако и за Аустро-Угарску. Али вријеме је, да се у Бечу опамете“.

Ово је, признати се мора, са свијем разговјетно речено. Разумије се, да су то само новинарски гласови, али они су пуно значајни, јер јасно карактернишу расположење јавног мишљења у Немачкој.

Јасно је погодити, да се међу државницима немачким и аустро-угарским ова ствар не ће расправљати овим начином и у оваковом тону. Но она при свем том не губи ни мало од своје тешкоће, ма се како фино претресала и обртала, јер тешкоћа лежи у самој суштини ствари: у непогодности народно-економских интереса Аустро-Угарске и Немачке.

Како ће се та непогодност савладати, о томе није наше да лунамо себи главу.

Саборске припреме у Војводини.

Како смо већ јавили, српски народни сабор у Војводини има се састати у Арлопцима 1. Септембра ов. г. Избори ће бити сада у Августу. Од исхода тих избора све зависи. За то се и оружију све странке, да изађу из избора као побједоносци. За сада има, по свему судећи, српска народна слободољубна странка највише изгледа на побједу. Бирачи, који свој припадају, држали су до сада два главна састања: у Загребу и Сомбору, и поновише мањих у другим мјестима. На главним састањима донесено су главне основе правца и унутрешња за избор сабор, које су непаде тако питохо и умјерено, да су и сами чланови умјерене странке изјавили, да и они могу пристати на те основе.

Но питање је велико, како ће се сам сабор држати. На велику жалост пријетиле се, да се најјаче снаге у тамошњем народу нашој уздржавају од данашњег тамошњег покрета, јачајући не зато што се не би слажале са циљевима тога покрета, него што су отуђене, огорчене и озлојеђене претјераним и неоправданим нападијима праликом дјелских конференција у Цешти и Кишини и политичких антагонизма који су отуда потекли.

Штета би велика била, да ове снаге

сада не дођу на сабор. За то је врло у мјестан чланак у „Српском Колу“ из пера дра. Илије Вучетића под насловом: „Кога да бирамо?“, у којем се разложно доказује, да браћо ништа не може дијелити на пољу црквене аутономије, ако их у политичким питањима и дијеле појекне разлике, те се толико препоручује, да се на овом сабору некули сва најодбрањивија умна снага независних синова народа српског, да буде дакле и њему заступљен циљет независне интелигенције оногласног народа српског:

„У пошљедње вријеме смо се ми, који смо до скоро били чланови једне цародне странке, на пољу политичке борбе јако поцијепали били; но поред свега тога смо у питањима наше народно-црквене аутономије на једном истом становишту остали, те међу нама нема у том погледу баш никакве разлике. И кикиндеи програм тражи потпуно уживање народно-црквене аутономије и санирање повреда аутономних права, а то је исто језгро и видољубних одлука сомборске конференције. Према томе дакле, пошто међу нама у питањима аутономије нема никакве разлике, већ смо у томе једног мишљења и једних начела, то би требало да и приборима за наш народно-црквени сабор та разлика са свим престане, те да се сви они, који се у питањима аутономије слажу, без обзира на којој политичкој странци припадају, скупе у једно братско коло, које ће при изборима у свему заједнички радити. Само тако у рујени и уједињени моћи ћемо заједничком противнику одолети и аутономију од пропасти снасти.“

Ми смо имали прилику већ у два изборна среса с радомшћу увијерити се, како су браћа, које је дјавска политичка борба дуго поцијепала и зично завадила била, сад једно другом братску руку пружијали и уједињили се, те сад у тих околностима, који су до мало час за народну ствар изгубљени изгледали, не може више ни ријечи бити о другом ком, до ли сакмо с кандидату народне странке. Тако ће, тврдо се уздамо, учинити и у другим околностима, где до сад можда већ није учинио, и онда је побједа сигурна, те ће моћи за заступнике на све стране бити изабрани људи, који ће и хтјети, и смјети, и знати достојно заступати и бранити нашу народно-црквену аутономију.

Ако већ увиђамо, да на аутономијом пољу нема и не треба да има разлике међу људима, који су вада до сад у том погледу заједно радили, а само се у политичким питањима у пошљедње вријеме разлики, онда ваља једном већ да престане оно узайамно сумњичење и неповерење према људима, који су само у политичком погледу с нама разлог мишљења, а у питањима наше аутономије толико пута су и ријечма и дјелом при свакој прилици показивали, да су најбољи и најодлучнији поборници наших народно-црквених аутономних права. Некојмо дакле да нас на црквено-просвјетном пољу разлика у политичким начелима дијели; него као што видимо, да су се на загребачком и сомборском сабору изумијали били и такви људи, који се у политичким питањима с нама не слажу, али су у погледу народно-црквене аутономије с нама у свему споразумни и једнодушни, те су многи од такових и у сам преднији одбор изабрани; тако ваља и при изборима заступници да се владамо, па да без обзира на политичку боју показивамо своје повјерење нарочито оним људима, који су дугим низом година, својим неуморним и успјешним радом на аутономијом пољу небројено пута дјелом посвједочили, да су прави пријатељи наше народно-црквене аутономије и приједни и истрајни поборници њени.

Сигисмонд у брао се увјери о томе. Он поче наново позлазити Амандику кућу, и ако се зарекао бјеше да се не ће повратити.

Госпођа Аманди, сретна и поносита што може да буде заштитником те романтичне пригоде, бјеше им на руку да се састају и нијемшташе како ће се моћи на само да дуг разговарати.

Естер бјеше честита цура, али љубљаше Сигисмонда.

И Сигисмонд бјеше потпуно честит човек, али и он обожаваше њу.

Од једног пољудина, једне вечери, варница кријесну, а од варнице поста пожар — Велика дјевојка предаде се у руке своје љубавнику; а јидно, што бдијаше над њима, одлаче од њих, покривши својим бијелим крилима своје поручењело лице.

Француски властелин није био од оне врсте људи што се лако измире са својом савиешћу и што сами себе лако одријеше од грјехова застидијех у страсти.

Он признаде не само да је злочинио но готово да је злочин учинио, којујуши се великом повјерења дјевојчице од седамнаест година. Он се зашјетова да ће изгладити ту кривицу, да ће се откупити од тога злочина.

— Утри сузе, љубави моја, не плачи! тако ми вјере, тако ми властелинске чисти, бићеш ми вјерном љубом, бити ћеш херцезиња Тур-Водје! — рече јој он.

ЛСТАК „ГЛАСА ЦРНОГОРЦА“.

Фијакер бр. 13.

Први дио.

АВЕЉ И БЕРТА.

XXVIII.

(Наставак).

У кући госпође Аманди, — (она се увијек тијем именом зваше, јер јој се чиниаше презијено), — у истој кући кадругоме тавану, становаше неки г. Дерје, бивши пуковник царске војске и часник почасне легије.

Дерје сипи своју сабљу, пошто паде човек кога је он обожавао, ка, разучије се, отада се уклитао у сваку бонапартистичку урду, а бјаше их је неколико последије године 1815.

Пуковник имаше шћер, дијачу и до ње као аићела. Дјевојка је била гресно нагнана у заводу почасне легије у Сен-Дени, на неком свршенијем наука дошла копу.

Стари се војник често удаљаваше од куће.

Естер, остајући сама, живљаше до сада.

Дерје, не знајући прошлост гвздарине Аманди ни њена начела, и ја бјеху пошљедина њезина живљена прије а и послије удаје, видећи у њој до душе жену мало настрану, мало надуту, али сванако поштену и већ времениту, повјери јој хћер кад би се удавала.

Госпођа Аманди, осим куће на го-сподску ногу, држаше и кола и имаше ло-жу у опери.

Једну вече, не могући сама у позориште, понуди своју ложу пуковнику, а овај прими не ради себе но ради дјевојке.

Млади херцег Сигисмонд Тур-Водје, члан горњег дома, бјеше у опери те вечери.

Он видје Естер, загледа се у њу и залуби се с мјеста.

Сигисмонд хтједе да дозна не је ли-јена дјевојка, и дознаде.

Неверетни сузрет! јер с тога догоди се додичије ужасна драма.

Млади властелин, без велике муке би примљет код госпође Аманди. Шта више његове ласјете ласлашу њезину самољубљу.

У близини дијене Естер, љубав Херцегова сналаже се сваки дан то више, али у чистој и поштној намери.

Честити властелин ни издалека по-мишљао није да му пура буде љубавни-цом, но је хтио да је узме за жену. По-

несрећу, међу њима бјеше јаз, који због неких друштвених предрасуда, није се могао пријести.

Сигисмонд открије својој матери, старој херцезињи, љубав своју.

Стара госпођа то је прихватила с великом радомшћу, јер је одавно жељела да јој се син окупи и да порода узима; али кад дознаде чија је дјевојка, радост њена прометну се у срабу.

Така веза, по њезину мишљењу, ни како и ништо није се могла прихвати-ти.

Јован Дерје, отад пуковник, од-вјетник у парламенту, сједно је у конвен-цији, међу Робеспјеровим тристајинама и гласовао за смртну прегуду Луја XVI.

Естер, дакле, та дијена, плава дје-војка, у коју се херцег, властелин и кра-љевски борац залубио, бјеше унука јед-ног краљевског убице.

Госпођа херцезиња, осјечно каза да на тај брак никакко пристати не може, да би син радије видјео мртва но да то учини. — да онаља част своју.

Херцег видје да никакко не ће моћи помјерити ту чврсту одлуку, па се намери да се и он отимље и да из срца свога ишчупа ту љубав.

У тој борби самијем собом, имао је подлећи он.

Ко се у коштац лавца с љубављу, подлијеже јој увијек.

Наша је девица: прије свега са-
нирање поспреша народно-пр-
авне аутономије, а не по-
спреша правна слобода избор
митрополитанатријарха, а за-
тим довршење организације
наших аутономних установа у
духу и правцу досадашњих са-
бора. То је изражено у заједничким и
саборским одлукама. Ко та начела усваја,
ко је показао, да је на остварењу истих
до сада радио, и обећава, да ће и од са-
да радити: то је наш пријатељ и савез-
ник, то је наш јединишљеник, и ма ко-
лика била међу нама разлика у политич-
ним питањима, бирачи ваља без обзира
на то да такмочје своје повјерљиво
поклоне. Само нам на једно ваља изабрати,
а то је: да је на сваки начин човек у
сваком погледу потпуно независан. Јер
људи, који било по својој високом поло-
жају, било владом, могу доћи у некупице,
да при својој дјелатности на сабору морају
имати у виду можда још и друго неке
обзире осим чистог интереса наше
аутономије, те ма колико их иначе пошто-
вао и уважавали, не можемо сматрати за
поуздане бранителе аутономије у данашње
истинске доба.

Времена су озбиљна; наступили су
тешки дани по нашу цркву и школу. При-
берне се, прикусимо у једно коло сву
најбољу и најопакију нашу снагу на-
родну и пошљаммо је у сабор: јер само
тако се можемо надати, да ћемо бар ко-
лико толико моћи одолети оној силној на-
вали, која се устремила, да нам и пошље-
њу сјенку нашег аутономног живота од-
узме и уништи. У овим тешким временима
мучно ће бити и људима, који су тако ре-
ћи вијек свој провели у раду на јавном
пољу народном, пронаћи пута и начина,
како да се издржно привлаче аутономија од
коначне пропасти; а ако би дошли
на сабор људи, који немају довољне спре-
ме за рјешавање тога тешког задатка, онда
се сабором успјеху можемо надати.

Само од уједињене умне
снаге одабраних синова срп-
ског народа можемо се надати,
да ће се тај задатак по нашу
аутономију поновно или бар
тако ријешити, да се спасе о-
браз и поштење српско.

Но кад то жељимо, да народ бира на
овај сабор цвијет независно интелегенције
српске, онда с друге стране можемо и
смијемо од то интелегенције с правом
захтевати, да се не извлачи из борбе,
која се тиче наших животних интереса, и
која се данас води онако, да ли ћемо
одбаци и својим потомцима неопходно
сачувати и предати оно, за што су наши
додови поточили при својој пролијевању,
на и сам живот свој жртвовали; или ће-
мо равнодушно напустити, да нам се и
пошљедњи аманет предака наших потлачи
и уништи. Кад кућа над главом гори, он-
да се све друго на страну оставља, онда
се заборављају све личне зајевнице и срч-
бе, на сваки хита да натру потаји и сна-
се оно, што се још спасти даје. Тако и
некоји од наших досадашњих најбољих по-
борника и радника на народно-државном
аутономном пољу ваља да забораве сваки
неспоразум, који је у пошљедње доба
међу на другом пољу међу овима и они-
ма постојао, па да својски приону, како
би се спасло оно, око чега су и сами
годинма своје најљепше пријеме и свој
најбољи труд улагали.

Само тако, ако народ српски при са-
борским изборима поклати своје повјерљиво
кајодичним независним синовима својим,
а они се том позиву одазову, те се на
сабору искупи цвијет независно интели-

генције српске, само тако, можемо се не-
ком успјеху од сабора надати!

Политички преглед.

Судећи по говору, што га је лорд
Солзбри држао на одједном лорд-мера
лондонског, англиско питање напустило би
сву своју опасност и измјећу Русије и Ин-
глеско близу је да се заметне најљепше
пријатељство. Солзбри је постао политич-
ки и мирољубивији него што је икада био
Гладстон према Русији, само с том разли-
ком, што се је Гладстону вјеровало а ње-
му се не вјерује. Мање му се вјерује, кад
такво говори о свету о миру, него кад зве-
чка сабљинцом. Све је свијет увијерен, да
Солзбри ни сам себи не вјерује, кад тако
говори, јер сваки зна, да није то програм
његове политике, него политиком којом он
тежи. Прва је намера његова при овој
бесједи била га, да до нових избора за-
ваљује и Русију и либералну странку — са-
мо што ће му то тежиће поћи за руком,
јер га обје добро познају. Било како му
драго, по овој бесједи његовој дуго би било
судити о стању спољне руско-англиског, ко-
ји се а посљедице те бесједи налази у истом
стању као и прије ње. Но да би се видје-
ло шта је Солзбри зборио, ево ћемо из бе-
сједи његове извести главно:

„Ваља — рече Солзбри — имала је
да испуни особит и тежак задатак. Глад-
стон што нам је обећао, то је поштење и
часно извршио. Стеченике наше сесије ни-
јесу били незнатне; створено је више оп-
тикорисних закона и предузето је више
таквих мјера. До душе нама се подме-
ће, да изјесмо довољно сузбијали начела
наших претходника, те изјесмо одмах, чим
смо ступили на влада, прерушили спољ-
ну политику пређашње владе. Инглески
државници имали би влада признавати је-
диност политичку, које им се ваља при-
државати, имали би влада настављати по-
литику својих претходника на влади, и
онда, када се с том политиком посвећено
слажу, а то е тога, да страни народи не
примјете нестатност у нашој политици, да
не кажу, како се она само колеба према
становишту странке, која је на влади. То
је највећа опасност, коју би требало да
сви министри, тежећи да буду прије све-
га државници пак тек онда партијесте,
сузбијају свом енергијом.“

За тиме, претпавши на спољну
политику, Солзбри рече: „Било би нам
пуно угодније, да смо могли присвојити
најти, које су претрпите, када је лорд
Биконсфилд нао, да смо могли изводити
политику, коју смо прихватили из његових
руку. Да смо могли извршити ово нег го-
дина, те замислити себи, да је била, коју
је он засадио, за то вријеме без престан-
ка расла, како би данас ствари у многим
странама свијета друштво стајале! Ми
бисмо данас и, пр. имали Англијетан, са
гранцом, која би свакој навала могла
одољети; ми бисмо равнодушно пратили
сво оно, што би се збивало иза његови-
јех граница, јер бисмо знали, да су не-
предобитне, а у Мисир, да су само до-
гађају ово наставили, што је он оставио,
видјели бисмо данас нагним коракм на
предујћу земљу, мирни, кедну подчињен-
ци Судан, цијетајуће финансије, кедну
покорну војску и њега самога у сили.
Што није данас тако, ми то можемо ха-
лти, но ми свега тога не можемо извести.
Што су сви ти послови другим путем
окренути, томе је узрок, што та политика
није изостављена, него прекрштена, а одатле
морамо прити науку, да не смијемо, ма
да нам се и не мисли политички одношаји
у којима се налазимо, президати конти-

нуитет позитивне инглеске, већ морамо
из ње, кедној нам је могуће, прити ко-
ристи из земљу. По свеку нагледа, да чо-
вјечанство жеља имати мира и покоја, да
жеља прити мјесто рушити, напредовати
мјесто назадовати. Ми мислимо тога, да
у земљама, које на истоку и у Азији од
нас заине, установљујемо одношаје мира
и реда, морамо тежити за тим, да између
јерусалимских сила повратимо оне срдачне
одношаје, који тако силно утичу на бла-
гостање свијета. Но ваља да заборавимо
оштите о власт, које је земљу раздира-
ло, те да појемо оним путем законодав-
ства, који може спречити дошати срч-
бу, а несретљива утјелу. Будемо ли та-
ко радили, онда ћемо не само уважавати
политички положај у којем се налазимо,
већ ћемо радити и суљасно и с овијем ду-
хом, који овај час влада читавим свијетом.
Ја се надим, да ће се та очекивања испу-
нити, на њеко ми, када наш најљепши
лорд меру, буде с о ога мјеста поздравно
консервативног министра-предједника, би-
ти већ на овом путу прилично напредо-
вали. Ја жељим, да би Русија и Инглеска
и њихови савезници, који их окружују,
змијели у миру, поштујући се узajemно, да
би Мисир напредовао на путу човјечанско-
га напретка, с којег је силам етиснут, да
би Инглеска, у мјесто да се њезини поје-
дини слојеви боре о власт, створила мје-
ре за социјални напредак сиромашних ре-
дова народа, а повору, која да би стара
варшавонска одржала свој сјај непо-
ташљив.“

Бисмарков лист, „Норд. Ал. Цайтунг“,
јаким хвали овај говор Солзбријев. „Ка-
ји ће се — ваља тај лист вели — на најбоље
континенту Јеарно с душевљем надра-
вита“, јер је неупућен тежком да одржа-
ње мира и пријатељских одношаја међу
силама, што је ваља најгодније за
срчку народа. Лорд Солзбри извршио
је свој говор изјавом нагла, да ће
се спорјеж Русија и Инглеска ухва-
ти негод руке, као два пријатеља, ко-
ји се љубе и поштују. „У томе лежи
јемство за осигурање мирнога карактера
међународне политике, а тиме ће се ра-
вити и песимизам, који у загонетом и ми-
сирском питању још једнако прити миру
Јевропе.“

Друштво разумије овај говор Гирсоа
орган „Журнал де С. Пет.“ Он о њему у
главном ово каже: „Наје увијек тако збо-
рио лорд Солзбри. Види се, да је данас
наша расположења у Јевропи према
руској политици, па је обрнуто друштво.
Кад је изразио жељу, да би жељмо и Ин-
глеску видјети у коју овијех континентал-
них сила које држе с Русијом, тада је
без сумње био дубоко убуђен, да је уз-
аулав труд, разбити заједницу у којој Ру-
сија стоји с осталијема силама. Солзбри
је пронашао, да је наметнуће притупити
тој заједници, ево за аду јуришати на
њу.“

Инглески конзервативци ужасно су
љути на лорда Черчила, министра за
Индију, због тога, што овај глери са сви-
јем засебну политику према Прској, с ко-
јом никакмо не могу да се сложе његови
другови у министарству. У тој политици
Черчил је отишао већ тако далеко, да је
ступио у савез са Паризом и готови би био
Прцима уступити све што траже, излазећи
да имају потпуно право. Због тога је на
њег велика вика међу конзервативцима.
„Стандард“, по пренаходству орган кон-
сервативаца, чита му тиме поводом ову
грозу лезају:

„Најваљемо без и најмање пред-
мислања, да би влада пута бодје било,
да је конзервативна странка још једнако
у опозицији, него што је дошвијела пош-

жеља, које јој је ваљно члан њен, лорд
Черчил, својом безумом од конзервативца
на вечер (у којој Ирада). Лорд Харлтон
тој имао је срца, да каже парламендуму
оца, да њега и његове колеге на најважни-
не дора ваљмо куљави, а лорд Рандолф
Черчил јаким је обрада, да своју стари-
јашну историјску партију, којој он јаким
судбину припада, охрамоти, трудећи се
доказати да су Ирада у праву, да је лорд
Спенсер гласао противисте апаличним уби-
ствима и да је Париза најрадије политич-
кијек. Доста нам је то. Можда ће ово бјес-
нило Черчилово бити и од користи за кон-
сервативну странку, јер ће његовим ко-
легама отворити очи, да ваља с казивим чо-
вјекм друшћу и да га се једном отресе.
У истину лорд Черчил је човек, који
страшно себе прецијенује. Он се већ при-
миче милошћу ваљмо човјечнијег, дакле
стигао је доба, у којем се и најважни-
тијаша човек растрасио. Он не може
да се растрежени. Његово скоро нестје-
оватно незнање у свјетима стварима, ње-
га објект да свакога пријеђа адо ваља
бавља, његова суровост чак и према љу-
дима који су преко 50 година земљу сау-
жмели, његове прдачине и будалаштине —
то се већ више не може сносити. Са ње-
га је у несретном положају цијела кон-
сервативна странка. Није ништа необично,
кад млади људи при ступају у јавни жи-
вот изишсе из странке, која је и ваљмо
ваљмо. Али ако та људи хоће да бу-
ду државници, они морају, кад већ уђу у
челардесту годину, подијелити своје те-
орије практично с овијем у досадни ми-
роу условима политичко, политичког жи-
вота, у којем се ваљмо. Када се у опште,
да је лорд Рандолф Черчил, као и његов
брат, војвода Мелбурн (Melbourn),
већ радикали о то г. Черчилу, и ми
смо склоњени јерогати, да се народ није
преварио, кад тако о њима суги. Било та-
ко или не, најјесно је то, да је Черчил,
од кад је ступио у министарство, консер-
вативној странци неваљичаву штету на-
ишо.“

Иа Будимешто јавља се, да се је
тамо у понедељник 22. ок. и. састао у
гостионици „Хунгариа“ ваљмо одличних
Срба на конференцију, да се договорити о
предстојећим изборима за српски на-
родни црквени сабор. Предједнаше ва-
стушник Александар Стојичковић. На из-
ваљко пољно је 30 зина, међу онима:
барон Јаванковић, Крестић, Кузевић, Ми-
лић и др. Конференција расприлаће о
пошљедњима сабора, и договорити се о кан-
дидатима, који би се од ове странке има-
ли поставити.

Црногорско Поморство.

Св. Никола, 8. Јула. — Ово идије-
ло гмало смо мислито прилично јак и по-
дро вријеме. А море мирно.
Улази и излази јојане био је сло-
бодан.

Доједрише:

Траб. При. „Два Брата“, тон. 25,
кан. Шефер Мехмет, из Обота, су 5 мома-
ка, крпат вуно.

Траб. тур. „Јеленица“, тон. 22,
кан. К. Мустафа, из Будне, су 5 момака,
прсани.

Траб. при. „Узалине“, тон. 43, кан.
Мустафа Јахор, из Матака, су 6 момака,
крпат зрпашине.

Траб. при. „Бахрине“, тон. 32, кан.
Мехмет Сулејман, из Обота, су 5 мома-
ка, прсани.

Траб. при. „Априне“, тон. 12, кан.

мјести се с њом у готичку „вилу“. Сад
ако цура пошје, — мислаше она, —
спршено је с њазим надамем, јер херцег
ће одиста пријати дијете и позанонити,
а може бити и вјенчати се с њом!

Тако она рече Борђији.
Тада основаше нешто грдно, а да ту
намисао изврше, намјесте се и они у Бри-
ноа, у крчим „Ка бијеломе кову“.

Како што знамо, госпођа Амади на-
писа и отирали оно насаме доктору.

Клаудија, прерушена у мушко одије-
ло, праћаше старог мекла. У густој по-
мрчини што бјеше оне вечери, лако јој је
било крети се. Она је одрекло за њим
шла до куће удовице Руко Цанмо, а ото-
де све да њим, до његове куће.

У исти мах кад старичиј хтедо да за
собом затвори врата од баштице, кроз
коју се у његову кућу узлазило, Клаудија
га устави и замоли да је ради нечег са-
судша. Добри мекла, чудели се тим нео-
бичним догађајима те вечери, не мога
шак да је одбије.

А, јаволска жена, судећи свакога по
својој црној души, удари право на што је
цадала, кама му све упријекло, не ошол-
шћи, да сустекнује се.

(Наставиће се.)

Протеклоше три мјесеца од тога зу-
дог дана, и дјевојка ни једном му не на-
помену његово обећање.

Најзад, једном, свијући се жалостиво,
рече Естер:

— Одржи задану ријеч, драги....
Нашему дијету требаје име!

Сигисмонд се не оглау, а на ту тиху
мољбу.

По други пут стаде преклињати сво-
ју мајку и по други пут стара га одби
окоро.

Младај тада науи да пречим путем
дође до ниједн; он намјераше да зако-
питим начиним постигне своју слободу,
али Естер не хтедо приети, да силом
уће у породицу, која је одбијаше.

Она сакри своје сузе и подиосаше у
тишина своју несрећу.

Шест мјесеци протече још и час се
прикицаше.

Дјевојка, с великом нуком и рушећи
здравице, сакри од оца своје стање.

Госпођи Амади, по невољи цура, по-
лијери пошљеднице часовитог заборава. Ста-
ра, дознавши го нађе се у чуду и ража-
лости се немола: али, и бусијући се у
груди, стаде у него доба тражити начин
како ће се страшна тајна сакрити љу-
ковнику.

Вријеме је већ било!
Стари нуковник баш у тај мах бјеше
у „велику поалу“ (тицало се сигурно на-

кве нове зајворе), те га она обдијеколи и
добје допунштење да поведе Естер на
седа.

Наши читаоци сад знаду које бјеху
стране женске у Бриноа, и шта је стара
повјерила дестору Лероје.

Стари мекла, разумјевиши на што га
присега веже и да није од Бог зин, каква
зачашја, зааде ријеч да ће чузати тај-
ну. По томе, Амади уведе га у дјевојци.
Мекла рече да и ако је цура јакмо ослаби-
ла инак није потребита његова присут-
ност, с тога се упути дома, обречавши да
ће се поврнути чим га позову.

Млади Херцег имаше брата, маркиза
Борђија Тур-Водје, коме због његовог
рђавог владања, бјеху затворена врата
очинско куће.

Борђе, човек од тридесет година,
сјеме, што не ријеч, прошао кроза сито и
решето.

Његова љубавница, Клаудија Вирин,
прелијеп и прелиш по-варена жена, има-
ше безграничну власт наа њим. Борђе
бјеше већ рачуно свој до најљедетата,
намирујући Клаудино неваљено потребе:
пошто потроши и потону пару, задужи
се до очјеу, а пошто немаде куд даље,
погину на најподајни и најсрамотија
средства да до новац дође.

Па и тиме не мога се већ помоћи.

Нестале му од једном сваке помоћи.
Сиромаштво и невоље бјеху кљ на прату,
јер дужитељи, већном поштеки трговца,
јетки на њ, због његових превара, на
мјераљу да га туже суду као кривотвор-
ца и вараљцу.

На материну помоћ надати се није
могао, јер она осрамљена и унијељена
због његова владања, није му могла ни
име чути.

Он је добро знао да му мати помо-
ћи не ће док је у животу, а са сакрти,
можда издијелити га.

Једно једино надање остајаше Бор-
ђији и Клаудији, бина да Сигисмонда не-
стане. Али херцег бијаше у најљепшем
цвијету младости, а уа го бјеше здрав и
јак. — Надаху се „пак, ако се херцег не
ожени, ели ако му се што догоди, на при-
мјер у дову јази на коњу, у добоју до
погине, — или што таково. Еле, кад би
Сигисмонда нестало, Борђе би нашла, по
херцегом наслов и његовоко милијона
у то.

Клаудија бјеше удесила, те дознава-
ла све што ради млади херцег. Њено око
праћаше га свуда и у свему.

Није јој тежко било дозвати да се
он заљуби у дјевојку Дерје; она се до-
сјети да је Естер дијетина; она их не
губљаше с очју до онога дана кад го-
спођа Амади поведе цуру у Бриноа и на-

Мис. Сулејман, из Обота, су 3 момка, празан.

Поједрише:

Траб. при. „Два Брата“, тон 25, кап. Шефер, Мехмет, за Тријеша, су 5 момка, крпат вуње.

Траб. тур. „Јелешица“, тон 22, кап. Л. Мустафа, за Уцињ, су 5 момка, празан.

Траб. при. „Улузие“, тон 43, кап. М. Јахоја, за Обот, су 6 момка, крпат трговине.

Траб. при. „Бахрие“, тон 32, кап. М. Сулјман, за Уцињ, су 5 момка, празан.

Траб. при. „Аирлине“, тон 12, кап. Мустафа Сулејман, за Медову, су 3 момка, празан.

Уцињ, 21. Јула. — Ове недеље имади смо вјетрове од I. и IV. четвртца јаким, умјерене и лагашне, мало да не ведро, и марио море.

Доједрише:

Шкуна тур. „Уда Верди“, тон 28, кап. Ахмет Шахер, из Малте, празан.

Траб. при. „Душа Моја“, тон 24, кап. Ибраим Лали, из Драча, крпат жита.

Шкуна при. „Сехан Бахер“, тон 81, кап. Тахир Јусуф, из Сијафе, крпат дрва.

Траб. при. „Сехан Бахер“, тон 38, кап. Абидин Зекри, из Малте, крпат плова.

Траб. грчка. „Ипомени“, тон 38, кап. Никола Орфано, из Бара, крпат разне трговине.

Траб. при. „Моски Коњ“, тон 25, кап. Мустафа Асан, из Драча, крпат жита.

Брац при. „Канарина“, тон 5, кап. Али Мехмед, из Бојане, празан.

Брац тур. „Албанија“, тон 4, кап. Исмаил Дурсак, из Бојане, крпат жита.

Брац при. „Белфоре“, тон 4, кап. Мехмед Бузук, из Бара, крпат разне трговине.

Брац при. „Сезана“, тон 3, кап. Смаил Мустафа, из Драча, крпат котрова.

Брац при. „Расте Стојковић“, тон 3, кап. Мустафа Драга, из Бојане, крпат тигала.

Брац при. „Душа Моја“, тон 4, кап. Јусуф Јовановић, из Драча, крпат тигала.

Брац при. „Канарина“, тон 5, кап. Али Мехмед, из Бара, крпат сола.

Одједрише:

Шкуна при. „Сехан Бахер“, тон 81, кап. Шахир Јусуф Шурда, за Малту, крпат дрва.

Траб. при. „Душа Моја“, тон 24, кап. Ибраим Лали, за Котор, крпат жита.

Траб. при. „Сехан Бахер“, тон 38, кап. Абидин Зекри, за Обот, празан.

Траб. грчка. „Ипомени“, тон 32, кап. Никола Орфано, за Крп, крпат разне трговине.

Траб. при. „Морски Коњ“, тон 25, кап. Мустафа Осман, за Млетке, крпат жита.

Брац при. „Душа Моја“, тон 4, кап. Јусуф Јовановић, за Драч, празан.

Брац при. „Сехан Бахер“, тон 3, кап. Асан Зекри, за Драч, са путницама.

Брац тур. „Албанија“, тон 4, кап. Исмаил Дурсак, за Медову, празан.

Брац при. „Канарина“, тон 5, кап. Али Мехмед, за Бар, празан.

Брац при. „Сезана“, тон 3, кап. Смаил Мустафа, за Драч, празан.

Брац при. „Белфоре“, тон 4, кап. Мехмед Бузук, за Драч, празан.

Брац при. „Душа Моја“, тон 4, кап. Јусуф Јовановић, за Бар, крпат котрова.

Бар, 23. Јула. — Ове недеље имадемо тихе вјетрове преко дан од I. квадранта а по ноћи мариоу са ведрим небом.

Сенов и јутросе ојаше велика мгла павула на море, толико велика да су бродови морали за знак употребити звоно јер се фенери не могуше виђети.

Барометар 76.

Стање температуре Реом. 23.

И. 19. ав. м. дође из Будве траб. при. „Каролина“, кап. Мехмет Али, и укрцао је 176 глава животиње, за Бар.

Јучер стоже из Краја и Арбаније пароб. „Зиније“, кап. Фелер, са неколико путника и трговине за Ову Луку и јутросе креву пут Далимације и Тријеша.

Телеграм „Гласа Црногорца“.

ПРИЗ, 23. Јула. — „Тан“ сматра у напајају Бишмарковог листа „Норд. Ал. Цит.“ а на Француску само маневар да се изрази повишење стајаће војске приликом обновљења седмогодишњег војничког закона у Немачкој.

СОФИЈА, 23. Јула. — Вијест да је откривена зајера против Казан, гола је паникотина.

БЕЧ, 24. Јула. — „Преса“ јавља да ће се цар руски састати са царем аустријским 12. Августа у Крајмерију (у Моравској) и да ће саставити трајати три дана, а доћи ће на саставак и обје царике, па по свој прилици и аустријски престолонаследник. Гире, Казноки и Тафе наћи ће се ту такође.

ГАСТАЈН, 25. Јула. — Цар и царика аустријска стигли су овамо на 6 ура у вечер. Цар њемачки, који је чекао на њих у дворцу, полубоно је цару у руку, а с царем се загрлио и три пут полубоно, и изјавио им живу радост своју што их је овде видео. За тим су се царски повукли у собе, гдје су заједно 17 минута остали.

ГАСТАЈН, 26. Јула. — Иза објаве у цара њемачкога цар и царика аустријска примили су у огромној нојети цара њемачкога и отпутовали су праћени царем њемачким до кошије. Опроштај је био врло срдчан.

ПРИЗ, 26. Јула. — „Република француска“ јавља да је Инглеска 3. Јула експонирала и потписала у Кином основне уговора за обрану и напајај.

Браћо Срби!

Прије почетка овог стојећа саградили су наши прадедови драгну прјану свето Преоображење у Црквеномбоку. — Тај свети аманет наши предака, та усомњена, која нас је вазда на поштовањство наши предака сјећала, наша црквица, течајем толико година, пријети нам подлаки елементима навали.

Да се покажемо кривица потомци наши прадедова, да посвједочимо, да и у нашим грудима још једнаким каром пламти оно исто старо ојећање за Српство и православије, одлучимо, да код наше велике спротивне подигнемо у славу Бога из солидна материјала нову цркву.

Браћо Срби! да то измислите дједо оживотворимо, ми смо све наше силе напрегли, ми смо на нашу црквену објану Црквеномбок разнорезали 2 фор. на сваку рал земље тако, да и на најмањег земљопосједника 10 фор. а на највећег 80 фор. тога пореза стиза. — На и код тог огромног разнореза, нисмо кадри дела поткати. — У прве томе нећемо ипак духом кловити, јер нас крајини ова речења: „Срби од уета одида, да олар саиза“.

На темељу ове изреке, која нам јачи, да наша браћа своје дароване руске неће усукати, најбоље их молимо, да нам свако по својој могућности пошљава у помоћ претеже. — Слави и најмањи дарак, прижињемо са највећом захвалношћу.

Имена дароватеља биће путем српских и хрватских листова објелодањена. — Дар се може иза путем уредништва „Србобрана“, „Застава“ и „Народни Позив“ или директно црквеној овој управи послати.

Одбор црквене општине у Црквеномбоку дне 10. Јула 1885.

Стева Котур Јова Мајсторовић парох и предјед. перовођа.

Књижевни огласи.

Напоно је 3.ли број

„ЗЕТЕ“

у којем се налази ово:

1) Рустем и Зораб. (Из Шах Наме). По пријеву Жуковског од Стевана Ј. Ивановића.

2) Гете и његова народна свијест. П. Пинне др. Лазо Костаћ.

3) Сеоба Ивана Црнојевића на Цетиње. (Мала приповијетка из црногорске историје.) Пинне М. Драговић.

4) Жена по Шопенхауеру.

5) Критика. За Бранка. Пинне Т. „Зета“ лист за књижевност и науку, излази на Цетињу сваког четвртка на цијелој табаклу.

Стаје за Црну Гору Аустро-Угарску, Босну и Херцеговину:

На годину 4 фор. — а. вр.

На по године 2 „ — „

На три мјесеца 1 „ — „

За све остале земље:

На годину 15 франка у злату

На по године 8 „ — „

На три мјесеца 4 франка у злату.

Претплата из Црне Горе плаће се управо „Уредништву „Зете“ на Цетиње“.

Претплата из Аустро-Угарске Босне и Херцеговине) нека се плаће поштом или унутримом на г. Петра Рамадановића у Котор.

Претплата из Србије нека се плаће књижици Валожића у Београд.

Из свијех тих крајева ко хоће може слати претплату и управо на уредништво „Зете“, али вазда само у плаћеном до Цетиња нисмо.

Цетиње, 27. Јула 1885.

Уредништво „ЗЕТЕ“.

Октобра т. г. почеће у Задру издати:

ИСТИНА,

лист за богословску науку и пасторско-практичке потребе правосл. срп. црквеног свештенства.

Лист овај, кој су покренули Високо-преосвећени Господи Епископи Задрски и Которски са својим свештенством и кој ће, по поруци њиховој, драговољно издавати професори правосл. богосл. Завода Задрског, а потписани уређивати, доносиће:

- 1) чланке богословско-научне,
- 2) саставе научних садржаја,
- 3) наредбе правосл. цркв. власти и државне наредбе, у којима се неће дојичи православно право,
- 4) одговоре на питања из пасторске праксе,
- 5) преглед главних сувремених догађаја у цркви,
- 6) старине црквене,
- 7) правосл.-књижевне вијести,
- 8) правило записно и прегледно са опшом главних празника,
- 9) особне вијести и
- 10) огласе:

а држаће се у науци, науци и критичној објективности и истине, у црквено друштвеном одицајима пак заступаће хришћанску љубав и вјерску толеранцију.

„Истина“ ће излазити по годишном и по полугодишном мјесеца на табаклу 16 страници велике оемине — уз годишњу цијену од 3 фор. (на пола године 1 фор. 50 новч.) а за Краљевину Србију 8 динара годишње (на пола године 4 динара). — Ко скупи 10 претплатника, добија лист на дар.

Не само овдје на обалама синега мора, па свој пошљедној граници православног свијета на западу, него и у свима крајевима, гдје православно црквено свештенство своју свету и трудну службу врши, живо се већ ојећала потреба листа, који би поред науке освјетљивао и живот и праксу наше свете цркве, и тиме свештенству омогућио, да прати развитак богословске науке и црквеног живота широм цијелога, православног свијета, а с друге стране да му помогне ријешити тежа и замршенија питања, а која често у служби својој наилази. Овој потреби мислимо да ће „Истина“ моћи задовољити уз умјерену цијену, опширан програм и адрва начела, на којима је заснована и којих ће се издавачи увијек строго држати. С тога се и надамо, да ће се православно српско свештенство овом познлу нашој на претплату многобројно одазвати, а и морално нас потпомагати, за који би случај могли претплатницима нашим обећати и трећи број мјесечно уз исту цијену.

П. и. пречасну господу свештенике, који су добри били и сарадњу нам своју већ обећали, молимо најтоплије, да нас се својим прилозима сјете, а молимо и осталу браћу нашу најљубезније да нам — било научним радњама било старинама или извјештајима о црквеним догађајима у њиховим крајевима и другим вијестима, нарочито пак тиме што би нам у братским писмима саопштавали, ради одговора и разјашњења, замршенеје случајеве и питања, која им се у пасторској пракси њиховој укажу — помоћу у издавању листа овога, који није покренут из личне спекулације, већ ради славе мајке наше, свете православне цркве и моралне помоћи браћи нашој, црквеним свештеницима.

Ниска а прилози за уредништво молимо да се плаћу уредништву (Uredništvo Istine) а претплата и остало наручине администрацији „Истине“ (Administracija Istine) у Задр. Претплату из Краљевине Србије прила Књижица Велимира Валожића у Београду.

Задр, (Zara, Dalmatien) 1. Јула 1885.

Свештеник Јован Вучковић професор богословије.

Број 425.

ОБЈАВА.

Министарство Финанције даваће 8. Августа 1885 на лицитацију препродавање соли новог контрата.

Контрат ће се дати ономе који се за најнижу цијену обвезе примати и продавати се у државне магацине на Плавницу, Ријеку и Вир.

Влада тражиће од подизача 300 наполеона кауције било у новцу или у сигурном јемству.

Они који би жељели лиценцирати морају се на го-реозначени рок пријавити у канцеларији министарства Финанције, гдје ће се држати лицитација.

Цетиње, 12. Јула 1885.

Канцеларија МИНИСТ. ФИНАНСИЈЕ.

ПОШТАРСКИ

ЉЕТНИ РАСПОРЕД

поласка и доласка пошта.

ЛИСТНА ПОШТА полази са Цетиња за Котор у недељу: предавање до 10 и по ура у јутро; у уторник: предавање до 10 и по ура у јутро; у четвртак: предавање до 10 и по ура у јутро.

Долази из Котора, у уторник: раздавање у 1 уру по по дне; у сриједу: раздавање у 12 уру по по дне; у четвртак: раздавање у 7 уру по по дне; у петак: раздавање у 6 уру по по дне, ако пароброд стигне на вријеме у Котор.

ДЕЛИЖАНЦА полази са Цетиња за Котор у четвртак, у 8 уру у утро, предавање у сриједу до 6 уру по по дне.

Долази из Котора у четвртак у 8 уру по по дне, раздавање у петак у 8 уру пред подне ЛИСТНА ПОШТА полази са Цетиња за Ријеку, Бар, Даниловград, Никшић, Подгорицу и Уцињ у поведјелни, сриједу и суботу, предавање до 11 и по ура у јутро.

Долази с Ријеке, из Бара, с Данилограда, из Никшића, из Подгорице и из Уциња у уторник, четвртак и недељу, раздавање у 10 уру у јутро, ако пошта стигне на вријеме.

ДЕЛИЖАНЦА полази за Ријеку, Бар, Даниловград, Никшић, Подгорицу и Уцињ у суботу, предавање у петак до 4 уру по по дне.

Долази у уторник, раздавање у 10 уру пред по дне.

Канцеларија је сваки дан отворена од 8 уру до 12 у јутро и од 4 до 6 по по дне Цетиње, 2. Јула 1884.

Управитељство

Књ. црногорске поште.

ОГЛАСИ.

5000

ОСТАКА ОД ЧОХЕ

(3—4 м.) у свјема бојама за потпуно пушко одијело плаће под ризалом, 1 остатак за ф. 5.

L. Storch in Brönn

Што се не донади, прима се натраг без замјерке.

Моистре плаћу се на приносано 10 новч. у поштанским билежима.

(43—52)

ЛИЈЕЧЕЊЕ РАДИКАЛНО

и ЕРЗО

свијех

БОЛЕСТИ нервозних,

ЕПИЛЕПТИЧНИХ И ТАЈНИХ

по мојој сопственој методи.

Награда се не тржи напријед него кад болесник оздрави.

Др. проф. А. МАЛАСПИНА

члан многих учених друштава 106, Faubourg, St. Antoine 106. Paris

ЛЕКОВИ СЕ ДАЈУ ПРЕКО ПИСМА.

(50—52)